

Становлення консенсусу: практичні пропозиції з відбудови України на засадах згуртованого суспільства

Фонд Східна Європа та Агентство відновлення та розвитку
[See below for English translation]

Напередодні конференції URC23 у Лондоні представники організацій громадянського суспільства з України, українців, які тимчасово перебувають у Сполученому Королівстві, та спільноти діаспори у Великобританії 19 червня 2023 року провели одноденний семінар та зібрали матеріали на підтримку URC23. Вони організували свою дискусію за чотирма тематичними напрямками: свідчення, голос, турбота та майбутнє. Вони розробили наступні висновки та рекомендації щодо практичних дій на підтримку ролі громадянського суспільства в соціально згуртованій відбудові України, які вони з повагою подають Конференції URC23.

Висновки та рекомендації

Наскрізні принципи та пропозиції

Вважаючи, що основа сталої та інклюзивної реконструкції України може бути досягнута лише шляхом спільного формування політики, заснованої на фактичних даних, і включення в реалізацію проектів гендерної рівності, екологічної стійкості та всіх аспектів людського здоров'я, включаючи допомогу постраждалим від війни, Семінар з досягнення консенсусу дійшов висновку, що підтримка ОГС у відіграванні ролі у відбудові має бути спрямована на:

- Посилення принципів Лугано, заохочуючи донорів використовувати умови для фінансування реконструкції на основі врахування гендерної рівності, екологічної стійкості, психічного здоров'я та фізичної реабілітації у реалізації проекту. Пріоритети прав людини, інклюзивності та гендерної рівності повинні бути включені та забезпечені в усіх зусиллях з реконструкції, включаючи інфраструктуру та житло.
- Розуміння, що роль приватного сектора у відбудові буде незамінною, але забезпечити здійснення цієї ролі відповідно до Керівних принципів ООН щодо бізнесу та прав людини.
- Забезпечення підтримки відновлення після травми/психічного здоров'я/фізичної реабілітації під час надання соціальної допомоги та соціально-психологічної інтервенції для всіх українських чоловіків, жінок, хлопців і дівчат, які постраждали від війни, ґрунтувалася на повазі гідності. Це означає підвищення гідності тих, хто потребує підтримки, і забезпечення включення цього досвіду в збір даних для розробки політики щодо реконструкції.
- Забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті рішень щодо відбудови України та створення ефективного та стійкого механізму забезпечення

змістовного включення точок зору українського суспільства в усі процеси реконструкції та відновлення.

- Розгорнення механізмів та платформ, які дозволять ОГС працювати як партнери місцевого та національного уряду у плануванні та виконанні Стратегічного плану відбудови України.
- Застосування принципу субсидіарності до розподілу донорської підтримки для реконструкції, включаючи надання прямої допомоги місцевим органам влади для впровадження на рівні громади та для створення технічної спроможності.
- Надання повного доступу до фактичних даних відповідно до чинного законодавства України якомога швидше після скасування воєнного стану, щоб забезпечити можливість розробки політики та програм на їх основі.

Ці наскрізні принципи мають безпосередні наслідки для того, як донорська підтримка повинна розроблятися та надаватися громадянському суспільству в Україні, а також спосіб, у який має відбуватися діалог між Урядом і громадянським суспільством, всередині громадянського суспільства та між громадянським суспільством і донорами.

Проектні пропозиції

Ці форми діалогу – уряд-ОГС, ОГС-ОГС, ОГС-донор, сформовані на основі загальних висновків, дають початок низці більш конкретних проектних пропозицій. До них належать:

Свідчення:

- Розробка та запуск уніфікованого порталу відкритих даних, що забезпечує доступ до них за допомогою краудсорсингу та штучного інтелекту.
- Такого роду портал відкритих даних вимагатиме навчання представників державних і місцевих органів влади, ЗМІ та ОГС щодо його використання.
- Картування/аудит наявних наборів навичок у громадянському суспільстві на низовому рівні, щоб зрозуміти, які можливості на місцях вже існують і який тип розбудови потенціалу необхідний для реалізації процесу реконструкції на місцевому рівні. Це можна зробити за допомогою дослідження навичок, у тому числі серед діаспори та українців, які тимчасово перебувають за кордоном, щоб розробити шляхи опанування навичками з метою задоволення існуючих потреб.
- Поширення неформальних практик збору даних (консультації в локальній мережі та якісні дослідження)
- Формалізація практик збору даних (регулярні дослідження сприйняття/потреб, дослідження навичок)
- До скасування воєнного стану використання демографічних даних з інших держав може допомогти заповнити існуючу «прогалину в даних».

Голос:

- Розробка та реалізація проектів, що підтримують реконструкцію, мають базуватися на розробці програми формування бюджету за участю та з урахуванням гендерних аспектів, яка буде реалізовуватися на місцевому рівні

через органи місцевого самоврядування та ОГС та включати як жінок, так і чоловіків, з відповідним навчанням.

- Необхідно підтримувати обговорення шляхів реінтеграції територій, звільнених від російської окупації з 2014 року, в українську політичну систему.
- ОГС повинні заохочувати використання платформи DREAM
- ОГС повинні просувати через публічну інформацію зелену енергетику, щоб заохочувати її використання
- Потрібна адвокація для того, щоб фермери приєдналися до сільськогосподарського реєстру, де вони матимуть доступ до підтримки, що надається цим механізмом.

Піклування:

- Підтримку соціально-психологічних програм для ветеранів необхідно надавати на рівні громади, що підтримує навчання більшої кількості працівників із соціально-психологічної допомоги. Можливо, шляхом навчання українців, які тимчасово перебувають за кордоном, але нерозривно пов'язане з реалізацією програм підтримки психічного здоров'я: програми не повинні впроваджуватися, якщо вони не опановані персоналом на місцях з подальшим спостереженням за їх реалізацією та обов'язком здійснювати піклування.
- Розвиток мережі стійких реабілітаційних центрів у громадах має формуватися з урахуванням потреб та міркувань громади. Це передбачає створення моделі, яка включає різні варіанти фінансування, такі як державна підтримка, державно-приватне партнерство та інвестиції приватного сектора.

Майбутнє:

- Розширити шляхи навчання для українців за кордоном, щоб забезпечити розвиток потенціалу перед їх поверненням в Україну, а також послуги для їх реінтеграції.
- Фінансування реконструкції повинно мати як короткострокові, так і довгострокові цілі. Необхідно гнучко розробляти умови фінансування, щоб забезпечити можливість фінансування новостворених низових організацій, які зазвичай не мають права на його отримання.
- У розробці соціально згуртованої моделі повернення українців з-за кордону має бути програма навчання репатріантів навичкам, необхідним для відновлення в громадах, куди вони повертатимуться, а також для розвитку спроможності в Україні посередництва громади для врегулювання конфліктів.

Building Consensus: practical proposals for a socially cohesive reconstruction of Ukraine

East Europe Foundation and Agency for Recovery and Development

Ahead of the URC23 Conference in London, representatives of civil society organisations from Ukraine, Ukrainians temporarily based in the United Kingdom and from the Diaspora community in the UK held a one-day workshop on 19th June 2023 and collected online submissions in support of the URC23. They organised their discussion across four thematic areas: Evidence, Voice, Care and Futures. They developed the following conclusions and recommendations for practical action in support of the role of civil society in the socially cohesive reconstruction of Ukraine, which they respectfully submit to the URC23 Conference.

Conclusions and Recommendations

Cross Cutting Principles and Proposals

Believing that the basis of a sustainable and inclusive reconstruction of Ukraine can only be achieved through participatory evidence-based policy making and the mainstreaming in project delivery of gender equality, environmental sustainability and all aspects of human health including trauma support of those impacted by war, the Building Consensus workshop concluded that support for CSOs in playing a role in reconstruction should seek to:

- Strengthen the Lugano principles by encouraging donors to use conditionality for reconstruction funding based on the mainstreaming in project implementation of gender equality, environmental sustainability and mental health and physical rehabilitation. Human rights, inclusivity and gender equality priorities should be included and ensured in all reconstruction efforts including infrastructure and housing.
- Understand that the role of the private sector in reconstruction will be indispensable but ensuring that this role is conducted in ways consistent with the UN Guiding Principles on Business and Human Rights.
- Ensure that support for trauma recovery/mental health/physical rehabilitation provision in the delivery of social care and social-psychological interventions for all Ukrainian men, women, boys and girls, who have been impacted by the war is based on dignification. This means enhancing the dignity of those in need of support and ensuring the inclusion of these experiences in the evidence collection for policy making for reconstruction.
- Enable the equal participation of women and men in the decision-making on the reconstruction of Ukraine and create effective and sustained mechanisms to ensure the meaningful inclusion of perspectives from Ukrainian society in all reconstruction and recovery processes.

- Deploy mechanisms and platforms that enable CSOs to work as partners to local and national government in the planning and delivery of the Strategic plan for Ukrainian reconstruction.
- Apply the principle of subsidiarity to the allocation of donor support for reconstruction including providing direct aid to local government for implementation at community level and to enable technical capacity building.
- Grant full access to Open Data, in line with the existing Ukrainian legislation as soon as possible after the lifting of Martial law to ensure evidence-based policy-making and programming is possible.

These cross cutting principles have direct implications for the way in which donor support should be designed and delivered to civil society in Ukraine and the way in which dialogue between Government and civil society, within civil society and between civil society and donors should take place.

Project Proposals

These forms of dialogue – Government-CSO, CSO-CSO, CSO-Donor, informed and shaped by the general conclusions, give rise to a set of more specific project proposals. These include:

Evidence:

- The design and launch of a unified Open Data Portal providing open data access via crowdsource and artificial intelligence.
- This kind of open data portal will require the training of national and local government representatives, media and CSOs in its use.
- The mapping/auditing of existing skills sets in civil society at grassroots level to understand what local capacities already exist and what kind of the capacity building is needed to deliver the reconstruction process at local level. This could be done through a skills survey, including of the diaspora and Ukrainians temporarily abroad, to develop skills training pathways to meet existing skills gaps.
- The spreading of informal practices of data collection (local network consultations and qualitative surveys)
- The formalizing of practices of data collection (regular perception/needs surveys, skills surveys)
- Until Martial Law is lifted, the utilization of demographic data from other states might assist in filling the “data gap”

Voice

- The design and implementation of project supporting reconstruction need to be based on the development of a program of participatory and gender-responsive budgeting to be implemented at local level through local governments and CSOs and include both women and men, with training as required.
- There needs to be a supported discussion of the ways in which areas liberated from Russian occupation since 2014 can be reintegrated into the Ukrainian political system.
- CSOs should encourage the use of the DREAM platform
- CSOs should promote through public information green energy to encourage take up

- Advocacy is needed for farmers to join the agriculture register so they can access the support provided by this mechanism.

Care

- Support for social psychological programmes for veterans needs to be delivered on a community-based level which supports the training of more social-psychological care workers, possibly by training Ukrainians temporarily abroad, but intrinsically linked to the delivery of programmes of mental health support: programmes should not be delivered unless they are supported by staff on the ground to do follow-up and duty of care.
- The development of a network of sustainable rehabilitation centres in communities should be shaped by community needs and considerations. This involves creating a model that incorporates various funding options, such as government support, public-private partnerships, and private sector investments.

Futures

- To extend training pathways to Ukrainians abroad to provide capacity building ahead of their return to Ukraine as well as services for their re-integration.
- Funding for reconstruction must have both short-term and long-term objectives. Funding modalities need to be flexibly designed in order to make sure that newly emerged grassroots organisations who may not normally be eligible to receive funding, are funded.
- In the development of a socially cohesive model for the return of Ukrainians abroad there needs to be a programme of training returnees in the skills needed for reconstruction in the communities to which they will return but also in developing the capacity in Ukraine for community mediation for managing conflicts.